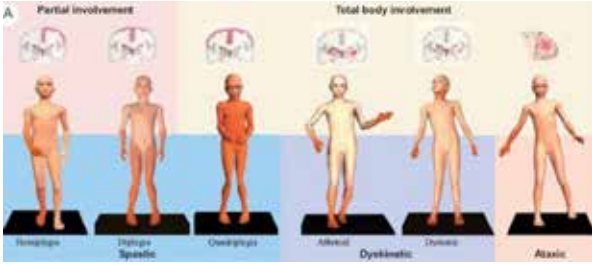

ERGOTERAPİ ve SEREBRAL PALSİ

NP

İşitme, Dil-Konuşma, Ses, Denge, KBB, Nöroloji
Polikliniği
ALTUNİZEDE

Serebral Palsi Nedir ve Tedavi Yöntemleri Nelerdir?

Serebral Palsi, kas kontrolü ve vücut hareketlerinin kaybıyla karakterizedir. Halk arasında beyin özürlü ya da spastik çocuklar olarak bilinen SP doğum öncesi, doğum sırası veya doğum sonrası bebeğin beyinde meydana gelen hasar sonucu oluşan, çocukta hareket bozukluklarının yanı sıra zihinsel gerilik, havale, görme, işitme, konuşma, algılama ve davranış bozukluklarına neden olabilen bir durumdur. Teşhisi doğumdan kısa bir süre sonra konur. Ancak bazen tanı geç dönemde çocukluk çağında da konabilmektedir. SP ilerleyici değildir, ancak çocuk sinir sistemindeki bir hasar ile gelişmek zorunda olduğu için belirtiler yaşantısıyla beraber değişiklik gösterir.

Bu nedenle erken tanı, hastalık kalıcı şekil bozukluklarına neden olmadan tedaviye başlanması açısından büyük önem taşır.

1- Nedenleri

Doğum öncesi nedenler.

Doğum sırasındaki nedenler.

Doğum sonrasındaki nedenler.

2- Belirtileri

Beyindeki hasarın yeri ve şiddetine göre kaslarda aşırı kasılma veya gevşeklik gözlenebilir. SP'de erken belirtiler aylara göre şöyle özetlenebilir:

1 aylık bebekteki belirtiler:

- Devamlı sessiz ve uyuşuk olması
- Emme bozukluğu
- Israrlı kusma
- Etraftan gelen uyarılara cevap vermeme
- Havalelerin olması

3 aylık bebekteki belirtiler:

- Sırtüstü, baş ve topuklar üzerinde yay gibi sert bir şekilde durma
- Normalde gülmeye başlayan yüz ifadesinin yokluğu

4 aylık bebekteki belirtiler:

- Baş kontrolünün olmaması
- Parmakların bükülü durması
- Gözlerde şaşılık

8 aylık bebekteki belirtiler:

- Dönme ve oturma aktivitelerinin olmaması
- Ellerini yeterli kullanamaması
- Tekme atarken iki bacağını birden düzleştirilmesi
- Uzun oturma pozisyonunda bacakların ayrılmaması, çapraz durması.

10 aylık bebekteki belirtiler:

- Emeklemenin olmaması veya emeklerken iki ayağını birden çekerek sıçraması
- Tutunarak ayağa kalkmada bozukluk
- İsmi ile çağrılınca tepki göstermemesi
- Ağızdan fazla miktarda salya akması
- Verilen yiyeceği almaması veya ağzına götürmemesi

1 yaşındaki bebekteki belirtiler

- Tutunarak yürüyememesi
- Parmak ucunda ya da bacaklarını çaprazlayarak yürümesi
- Eğer çocuğunuzda bu tür belirtiler varsa en kısa sürede doktora başvurunuz.
- SP'li çocukların aşağıda belirtilen ek sorunları olabilir:

- Nöbetler
- Görme, duyma ve konuşma bozuklukları
- Öğrenme güçlüğü ve davranış bozuklukları
- Mental retardasyon
- Solunum bozuklukları
- Mesane ve bağırsak bozuklukları
- Skolyozu içeren kemik anormallikleri (lateral (yan), sırt kemiklerindeki kurtatür veya dönme kişiye tek bir tarafa yatıyormuş görünümü verir).

SP'li bebekler, dönme, oturma, emekleme veya yürüme gibi gelişimsel kilometre taşlarına erişimde sıklıkla yavaştlar. Erken infantta normalde kaybolması gereken reflekslere sahip olabilirler. SP'nin semptomları diğer durumları andırabilir. Tanı için her zaman çocuk doktorunuza danışınız.

3- Serebral Palsi Tanısı Nasıl Konulur?

SP'nin tanısı fizik muayene ile konulur. Muayene sırasında doktor, çocuğun doğum öncesi ve doğum hikâyesini tam olarak öğrenir. SP tanısı genellikle çocuk 6-12 aylık olana kadar konulmaz. Bu dönem çocuğun yürüme ve el ve baş denetimi gibi gelişimsel kilometre taşına erişmesi gereken dönemdir. Aşağıdaki tanısal testler dahil edilebilir:

- Nörolojik muayene (refleksleri ve beyin / motor işlevlerini değerlendirmek için).
- Röntgen-görülemeyen elektromanyetik enerji ışıkları kullanılarak iç dokular, kemikler ve organların filme yansıtıldığı tanısal bir testtir.
- Besleme çalışmaları.

- Elektroansefalogram (EEG)-kafatasına yerleştirilen elektrodlarla beynin elektrik faaliyetlerinin sürekli kayıt edildiği bir işlemdir.

- Kan testleri.
- Yürüyüş incelemeleri (çocuğun yürüyüş şeklini değerlendirmek için).
 - Manyetik rezonans görüntüleme (MRG): Organlar ve vücudun içindeki yapılardan ayrıntılı görüntüler oluşturan büyük miktarda radyo frekanslar ve bir bilgisayarın birleşiminden meydana gelen tanısal bir işlemdir.

- Bilgisayarlı tomografi taraması (BT): Vücudun hem horizontal hem de vertikal kesitsel

görüntülerini oluşturmak için x ışınları ve

bilgisayar teknolojisinin birleşiminin kullanıldığı tanısal bir görüntüleme yöntemidir. BT taraması, kemikleri, kasları,

yağ ve organları içeren vücudun herhangi bir parçasının ayrıntılı görüntülerini gösterir.

- Genetik çalışmalar: Ailesel geçiş koşullarını değerlendiren tanısal testlerdir.
- Metabolik testler: Vücudun normal kimyasal işlevlerini sürdürmesi için gerekli olan özel enzimlerin (örneğin aminoasitler, vitaminler ve karbonhidratlar) eksikliğini değerlendiren tanısal testlerdir.

4- Tedavisi

Tedavi, deformiteleri engellemek veya en aza indirmeyi ve evde ve topluluk içinde kapasitesini artırmaya odaklanmıştır. Bir çocuk en iyi aşağıdaki sağlık çalışanlarından oluşan multidisipliner bir ekip ile tedavi edilebilir:

- Bakım hemşiresi
- Nöroşirürjiyen; beyin ve omuriliği ameliyat etmek üzere uzmanlaşmış bir cerrahdır.
- Nörolog; beyin, omurilik ve sinir hastalıkları üzerine uzmanlaşmış bir doktordur.
- Fizyoterapist
- Ergoterapist; dil ve konuşma

- Ortopedist; kaslar, bağlar, tendonlar ve kemikleri ameliyat etmek üzere uzmanlaşmış bir cerrahdır.
- Ortotist – Destek cihazları yapmak üzere uzmanlaşmış bireylerdir.
- Serebral Palsi’li bir çocuğun oturma, yürüme gibi hareketlerinde bağımsızlığa ulaşabilmesi için rehabilitasyona ihtiyaç vardır.
- Serebral Palsi’de çok değişik sorunlar görüldüğü için tedavi yöntemleri de farklılık göstermektedir.

Serebral Palsi’de tedavi 3 grupta incelenir:

İlaç Tedavisi: Hastalığı ilaçla tedavi etmek olanaksızdır. Sadece kasılmaları bir miktar azaltmak veya havaleleri kontrol altına alabilmek için ilaçlar verilebilir.

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon: Rehabilitasyonun amacı; çocuğun kollarını ve bacaklarını normale yakın kullanabilmesini sağlamak, uygun cihazlar ile ayakta durması veya yürümesini sağlayarak bağımsızlığını artırmaya çalışmak, anlaşılabilir konuşmayı öğretmek ve çocuğa olanaklar içinde normale yakın görünüm kazandırmaktır.

Cerrahi Tedavi: Sinirlere, kaslara veya kemiklere yönelik olabilir. Cerrahinin etkisinin sınırlı olduğu ve her hastaya uygulanamayacağı, bazı durumlarda cerrahinin faydadan çok zarar getireceği unutulmamalıdır. Cerrahi tedavi uygulanan çocuklarda mümkün olan en kısa sürede hareketliliğin kazandırılması önemlidir.

Ergoterapi ve Serebral Palsi

Serebral Palsi, vücut hareketleri ve kas koordinasyonunu etkileyen bir grup kronik bozukluğu tanımlamak için kullanılan kapsamlı bir terimdir. Yaşamın ilk birkaç yılı içinde görülür ve genellikle zamanla daha da kötüye gitmez, ilerleyici değildir. Serebral Palsinin etkisi insandan insana değişebilir. Bazılarının belirgin etkileri olmazken, diğerleri konuşamaz, hareket aygıtları kullanır veya günlük yaşam aktivitelerinde yardıma ihtiyaç duyabilir.

Ergoterapistler, günlük işlevlerde serebral palsinin etkilerini anlamaları için danışanlara, ailelere ve organizasyonlara (okul ve işverenler gibi) yardımcı olur. Ergoterapist, her türden sınırlandırmayı azaltmak ve bağımsızlığı arttırmak için yollar geliştirmek amacıyla danışanlarla çalışır.

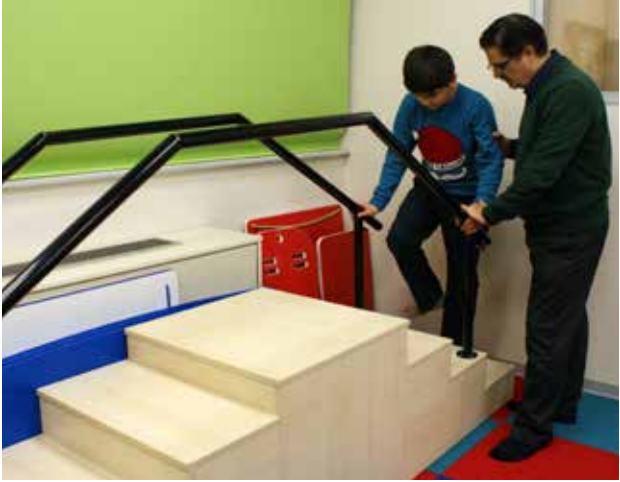

Ergoterapistler evde, okulda, toplumda ve işte normal günlük aktivitelerde bireyin en yüksek düzeyde işlev görebilme becerisini değerlendirme ve geliştirmeye odaklanırlar. Amaç bağımsızlık, üretkenlik ve kendi kendine bakımı teşvik etmektir. Ergoterapistler, görevleri yerine getirirken bireyi güç, beceri ve koordinasyon geliştirmeye teşvik ederken karar verme, soyut düşünme, problem çözme, algı, hafıza, sıralama ve daha fazlasında da yardımcı olacaklardır.

Ergoterapistler size ne tavsiyede bulunabilir?

- Uygun kariyer yolunu belirlemede yardımcı olmak için beceriler, ilgi alanları, değerler ve güçlü yönleri değerlendirin,
- Özsaygıya destek verirken, bağımsızlık ve kişisel kontrol için fırsatlara olanak tanıyın,
- Meslekler destekleyen güvenli ve erişilebilir ortamları savunarak aktif ve sağlıklı mesleklere katılımdaki engelleri ele alın.
- Sosyal bağlılığın korunmasına, ortaya çıkan sağlık/beceri sorunlarına uyum sağlamaya/yönetmeye yardımcı olun,
- Kendini ifade etmeye imkân veren, öğrenme fırsatları sunan, aidiyet ve katılım duygularını artıran işlerle meşgul olmalarına yardımcı olun.

Ergoterapi terapötik bir müdahale şeklidir. Terapinin amacı, çocuğun evde, okulda, toplumda ve çalışma ortamında işlevsel performansını en yüksek düzeye ulaştırmayı sağlamaktır. Ergoterapi, günün normal gidişatında gerekli olan görevleri yapmasını çocuğa öğretmek için adaptif süreçleri kullanır.

Bu şunlara odaklanarak gerçekleştir:

- Çocuğun görevleri bitirmeyi öğrenebileceği adaptif yöntemleri tanımlamak
- Asıl görevleri daha küçük, yapılabilir, genellikle modifiye edilmiş adımlara bölmek
- Başarı, gurur, zevk ve bağımsızlık için gereksinimden yararlanmak
- Çevresinde, okulda ve toplumda bir yer hissini çocukta geliştirmek

Günlük görevler -bir ergoterapistin odaklanacağı- çocuğun fiziksel ve duygusal kaynaklarını test edebilir. Bu görevlere şunlar dahildir:

Ev, okul, iş, kamu alanlarına gitmek ve toplum kökenli kaynakları tanımlamak ve kullanmak.

Ergoterapiden kimler fayda görür?

Ergoterapi serebral palsisi olan bireyden, anne-babasına ve bakıcılarına kadar ulaşan olumlu sonuçlar doğurabilir.

Serebral palsisi olan birey terapiden fayda sağlar, çünkü çocuğa günlük rutinini nasıl geliştireceği ve koruyacağını öğretir—bu da bağımsızlık ve yaşam kalitesine katkıda bulunur. Çocuklar büyüdükçe yardım veya müdahale olmadan becerileriyle en iyi şekilde günlük görevlerin üstesinden gelmek isterler. Yaşitları tarafından kabul görmeyi ve diğerlerine sosyal olarak katılmayı isterler. Temel ihtiyaçlarında diğerlerine bağılı olmamayı tercih ederler.

Ayrıca, ergoterapi çocuğun yaşamın taleplerine cevap vermesine, ilişki kurmak için ortam yaratmasına,

kendisine bakmasına kendi fiziksel ihtiyaçlarını karşılamasına, eğitimini sürdürmesine, işini korumasına ve yaşlılarıyla ekonomik eşitlik elde etmesine olanak sağlar.

Bir çocuğun ergoterapiden öğrendiği şey, sabah uyandığı andan; hazırlanması, terapiye veya okula gitmesi, ev ödevini bitirmesi, kardeşleriyle oynaması, iyi bir uyku çekmek üzere pijamalarını giymesine kadar geçen zamanda günlük rutinlerinde uygulamaya konur.

Çocuklar için faydalar şunlardır:

- İşleyen bir rutin geliştirmek
- Sınırlar yerine becerileri benimsemek
- İlgi alanlarını, hobileri, aktiviteleri sürdürmek
- Diđerleriyle etkileşime geçmek
- Toplumun bir parçası olmak
- Bağımsız şekilde görevleri gerçekleştirmek
- Günlük yaşamın taleplerine cevap vermek
- Görevlerin önemini algılamak
- Kritik düşünme becerileri geliştirmek
- Zorluklarla ve duygularla başa çıkmak
- Uyum sağlamayı ve telafi etmeyi öğrenmek

Ağır serebral palsi durumundaki çocuklar da ergoterapiden fayda sağlar; çoğunlukla özel adaptif ekipman ve yardımcı teknolojilerin kullanımıyla. Bu şartta Ergoterapist önce modifiye edecek, sonra çocuğa özel ekipmanı nasıl kullanacağını öğretecektir, buna şunlar dahildir:

- Döner masalar
- Önceden programlanmış dili olan bilgisayar (eğer konuşamıyorlarsa)
- Yatar pozisyondan oturur pozisyona geçen ekipmanı hareket ettirmek
- Bir çocuğun ihtiyaçlarını karşılamak için özel marangozluk
- Bilgisayarlı çevre kontrol sistemleri
- Yemek, nefes alma için uygun pozisyonu korumaya yardımcı olan özel sandalyeler

Ebeveynler

Çocuğa serebral palsi tanısı konduğu andan itibaren ebeveynler çocuklarının yaşam kalitesinden, işlevlerini yerine getirme becerisinden, sağlığından, duygusal durumundan, kabul edilme becerilerinden ve geleceğinden endişe duyarlar. Ergoterapi; çocuklarının oynamasını, etkileşimini, okula gitmesini, toplumda hareket etmesini ve işgücü içinde üretken olmasını sağlayacak becerileri geliştirerek bu korkuların bazılarını bastırmaya yardımcı olabilir. Çocuk kendi eşsiz beceri setleriyle becerilerde ustalaşınca, ebeveynler çocuklarının durumu altında kendilerini daha az ezilmiş hissedeceklerdir.

Ebeveynler ve bakıcılar için faydaları şunlardır:

- Azalmış stres
- Çocuğun duygusal olarak gelişmesini görme fırsatı
- Çocuğun güvenli bir şekilde görevlerini gerçekleştirebileceğini bilmenin güvencesi
- Çocuğun ilişkiler kurduğunu gözleme

Ebeveynler ve bakıcılar da ergoterapiden fayda sağlarlar.

Faydalar şunlardır:

- Özbakımda yardımcı olması için başkasına bağımlılıkta azalma
- Artan fiziksel hareketlilik
- Günlük görevlerde (giyinme, kendine çeki düzen verme, yeme) yardım ihtiyacında azalma
- Hareketliliği olan çocuğa yardım etmenin verdiği azalan fiziksel stres
- Azalan duygusal bağımlılık
- Çocuk açısından azalmış hayal kırıklığı

ÜÜ.K.TP.F.TS.008 Revizyon No: 0 (28.01.2016)

NP *İşitme, Dil-Konuşma, Ses, Denge, KBB, Nöroloji*
Polikliniği
ALTUNİZADE

0216 400 22 55

np.altunizade@uskudar.edu.tr

www.altunizade.npsuam.com

Altunizade Mah. Mahir İz Cd. No:23 PK:34674 Üsküdar / İstanbul

[f/npistanbul](https://www.facebook.com/npistanbul) [t/noropsikiyatri](https://twitter.com/noropsikiyatri)